

Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Okuma Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Okuma Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26971>

Özet

Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Okuma Tutum Ölçe?i, ö?retmen adaylar?n?n okumaya kar?? geli?tirdikleri tutumlar? kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla 2015 y?l?nda Tülay Sarar Kuzu ve Tuba Do?an taraf?ndan geli?tirilmis? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmakta olup, 38 maddeden ve belirlenen üç alt faktörden olu?maktadır. Ölçe?in psikometrik özellikleri, madde analizi ve do?rulamaya? faktör analizi yöntemleriyle detayl?ca incelenmi?tir. Yap?lan güvenilirlik analizleri, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlıl??a sahip oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Okuma tutumu, ö?retmen aday?, ölçek geli?tirme, psikometri, faktör analizi, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Tülay Sarar Kuzu, Tuba Do?an.

Amaç

Bu ölçek, ö?retmen adaylar?n?n okumaya yönelik alg?lar?n?, duygusal tepkilerini ve davran??sal e?ilimlerini içeren tutumlar?n? ölçmek amac?yla tasarlanm??tır. Temel amac?, gelece?in e?itimcilerinin okuma kültürüne verdikleri de?eri ve bu konudaki motivasyonlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve ö?retmen yeti?tiren kurumlara, okuma tutumlar?n?n geli?imini destekleyecek e?itim programlar? tasarlama ve mevcut programlar?n etkilili?ini de?erlendirme konusunda sa?lam bilimsel veri sa?lamaya? hedeflemektedir.

Yap?

Ölçek, psikolojik bir yap? olarak **okuma tutumunu** ölçmektedir. Okuma tutumu, bireyin okuma eylemine kar?? geli?tirdi?i bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerin bütünüdür. Geli?tirme çal??mas?nda, bu tutumun üç farklı faktör alt?nda topland?? belirlenmi?tir.

Güvenirlik analizlerinde ad? geçen bir alt boyut, okumaya verilen de?eri ve önemi yans?tan **Önem/De?erli Bulma** boyutudur. Ölçek, bu çok boyutlu yap?y? 38 madde arac?l??yla de?erlendirerek ö?retmen adaylar?n?n okumaya dair motivasyon, ilgi ve yükledikleri anlam düzeylerini ortaya koymaya? amaçlar.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, madde analizi ve faktör analizi yöntemleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Madde analizi sürecinde gerçekleştirilen madde-ölçek toplam puan? korelasyon analizleri, tüm maddelerin toplam puanlarla pozitif korelasyon gösterdi?ini ve korelasyon de?erlerinin **0.20**'den büyük oldu?unu ortaya koymu?tur.

Bu sonuçlar, ölçekteki her bir maddenin ölçülmek istenen genel yap?y? temsil etme gücünün yüksek oldu?unu ve yap?ya katkı sa?lad???n? göstermektedir. Yap?lan faktör analizi sonucunda ise ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu olarak **üç faktörlü** bir yap? sergiledi?i belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlı?k güvenilirli?i, **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Ölçe?in toplam puan?ndan elde edilen güvenilirlik katsay?s? **0.948** olarak rapor edilmi?tir. Bu yüksek de?er, ölçe?in tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu güçlü bir ?ekilde kan?tlamaktadır.

Ölçe?in alt boyutlar? için hesaplanan Cronbach Alfa de?erleri ise 0.65 ile 0.94 aras?nda de?irmektedir. En dü?ük alfa katsay?s? "Önem/De?erli Bulma" boyutundan elde edilmi? olsa da, genel güvenilirlik katsay?s? ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?ma uygun oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda uygulanan faktör analizi, ölçme aracı'n?n **üç faktörlü** bir yap?ya sahip oldu?unu belirlemi?tir. Bu üç faktör, ö?retmen adaylar?n?n okumaya yönelik tutumlar?n?n farklı bile?enlerini temsil etmektedir.

Ölçek, toplamda **38 madde** içermektedir ve faktör yap?s?, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen önemli bir bulgu olarak sunulmu?tur. Bu çok boyutlu yap?, okuma tutumunun yalnızca tek bir boyutta de?il, çe?itli alt boyutlarda ele al?nmas? gerekti?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Ö?retmen Adaylar?

Yaş Grubu: Üniversite Düzeyi (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adayları.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yanıt seçenekleri (1= Kesinlikle Katılmıyorum) ile (5= Kesinlikle Katılıyorum) arasında değişmektedir. Ölçek 3 faktör ve 38 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, okuma becerileri, tutum ölçeği, öğretmen eğitimi, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: tkuzu@baskent.edu.tr (Sorumlu Yazar Tülay Sarar Kuzu)

Yazın Adresi: Baskent Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Sorumlu yazarın kurumu)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Geliştirme Yılı: 2015

İzinler ve Kullanım: Ölçek, akademik ve eğitim amaçlı araştırmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazardan izin alınması tavsiye edilmektedir.

Ücret: Ücret bilgisi belirtilmemiştir. Ölçek, açık erişimli bir akademik dergide yayımlanmıştır.

Kaynaklar

Kuzu, T. S. ve Doğan, T. (2015). Öğretmen adaylarına yönelik okuma tutum ölçeği geliştirme. *Electronic Turkish Studies*, 10(15), 771-786. DOI: 10.7827/TurkishStudies.8938

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [ogretmen-adaylarina-yonelik-okuma-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Öğretmen Adaylarına Yönelik Okuma Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içerikte ölçek maddelerinin tam listesi bulunmamaktadır. Maddeler için orijinal makaleye (Kuzu & Do?an, 2015) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM